

Hallituksen esitys Eduskunnalle vuonna 1996 perittäviä sosiaaliturvamaksuja ja kansaneläkelaitoksen rahoitusta koskevaksi lainsäädännöksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi vuoden 1996 sosiaaliturvamaksuista ja kansaneläkelaitoksen rahoituksesta.

Yksityisen yritystoiminnan piiriin kuulvalta työnantajalta perittäisiin vuonna 1996 kansaneläkemaksua yrityksen pääomavaltaisuudesta riippuen 2,40, 4,00 tai 4,90 % ennakonpidätyksen alaisen palkan määrästä. Kansaneläkemaksu olisi 2,40 % sellaisessa valtion liikelaitoksessa, johon sovelletaan valtion liikelaitoksista annettua lakia. Yksityisen työnantajan ja edellä mainitun liikelaitoksen sairausvakuutusmaksun suuruus olisi ehdotuksen mukaan 1,60 % palkoista.

Kaikilta julkisilta työnantajilta perittäisiin kansaneläkemaksua 3,95 %. Työnantajan sairausvakuutusmaksua perittäisiin valtiolta ja sen muulta laitokselta kuin liikelaitokselta, Ahvenanmaan maakunnalta, kunnalta ja kuntayhtymältä sekä kunnalliselta liikelaitokselta 2,85 %. Kirkkoyönantajan sairausvakuutusmaksu olisi 7,85 %. Työnantajan lapsilisämaksua ei ehdotuksen mukaan perittäisi vuonna 1996.

Vakuutetulta ei perittäisi kansaneläkevaakuutusmaksua vuonna 1996. Vakuutetun sairausvakuutusmaksu olisi 1,90 penniä veroäyryiltä kuitenkin siten, että maksu olisi yli 80 000 äyriä menevältä osalta 3,35 penniä veroäyryiltä. Eläketuloa saavalta henkilöltä perittäisiin edellä mainitun lisäksi sairausva-

kuutusmaksua kolme penniä veroäyryiltä. Vakuutusmaksun korotus olisi kuitenkin enintään 3 % veronalaisesta eläketulosta.

Kansaneläkerahaston ja sairausvakuutusrahaston vähimmäismääräksi vuoden 1996 lopulla vahvistettaisiin 8 % kansaneläkevaakuutuksen ja sairausvakuutuksen vuotuisista kokonaiskustannuksista. Vähimmäismäärän saavuttamiseksi olisi mahdollista siirtää varoja rahastosta toiseen. Valtio vastaisi takuusuorituksella kansaneläkelaitoksen rahastojen maksuvalmiudesta. Valtio ei vuonna 1996 osallistuisi sairauspäivärahan ja vanhempainrahan kustannuksiin.

Kansaneläkelaitoksen rahoitukseen liittyvät lisäksi hallituksen esitys laiksi kansaneläkelaitoksen rahoituksen väliaikaisesta muuttamisesta vuonna 1996, hallituksen esitys laiksi kuntien eräistä valtionosuuksien järjestelyistä vuonna 1996 ja eräistä muutoksista valtionosuuslainsäädäntöön sekä hallituksen esitys laiksi tapaturma- ja liikennevaakuutuslaitoksilta vuodelta 1996 perittävästä maksusta.

Esitys liittyy valtion vuoden 1996 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Sosiaaliturvamaksuja ja kansaneläkelaitoksen rahoitusta koskevat lainmuutokset ovat tarkoitettut tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 1996.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset**1.1. Työnantajan kansaneläkemaksu**

Kansaneläkelain 3 §:n 2 momentin (307/82) mukaan työnantajan kansaneläkemaksua peritään liiketoiminnan pääomavaltaisuudesta riippuen joko 4,25, 4,75 tai 5,25 % työntekijälle suoritetun ennakoperinnän alaisen palkan määrästä. Perittävän kansaneläkemaksun määrää on kuitenkin useina vuosina yksivuotisilla laeilla alennettu tai korotettu siitä, mitä kansaneläkelain 3 §:n 2 momentissa säädetään.

Vuodesta 1982 kansaneläkemaksua on peritty eri suuruisena julkiselta taholta ja yksityiseltä työnantajalta. Julkisen tahon maksuluokkaan katsottiin kuuluvan valtion ja sen laitoksen, kunnan, kuntainliiton, evankelis-luterilaisen kirkon, sen seurakunnan ja seurakuntainliiton, ortodoksisen kirkkokunnan ja sen seurakunnan sekä Ahvenanmaan maakunnan.

Julkisen tahon työnantajan kansaneläkemaksun suuruuteen vaikutti vuonna 1985 voimaan tullut työttömyysturvalaki (602/84). Työttömyysturvaetuksien veronalaistamisesta aiheutunut kunnan ja kirkon verotulojen kasvu haluttiin palauttaa työttömyysturvan rahoitukseen. Tämän vuoksi kunnalta ja kuntainliitolta, evankelis-luterilaiselta kirkolta, sen seurakunnalta ja seurakuntainliitolta sekä ortodoksiselta kirkkokunnalta ja sen seurakunnalta perittiin kansaneläkemaksua korkeampana kuin muilta julkisen tahon työnantajilta.

Yksityisen työnantajan kansaneläkemaksuluokan määräytymiseen liittyvää säännönmukaisten poistojen rajaa on yksivuotisilla laeilla korotettu 200 000 markasta 300 000 markkaan vuodesta 1987.

Yksityisen työnantajan kansaneläkemaksun porrastus poistettiin vuoden 1991 heinäkuun alusta alentamalla II ja III luokkien maksut I luokan tasolle. Vuoden 1993 heinäkuun alusta maksun porrastus palautettiin. Maksun porrastus liittyi keväällä 1993 työmarkkinaratkaisun yhteydessä sovittuun pienyrityksiä koskeneeseen työnantajan työttömyysvakuutusmaksun alennukseen. Kyseinen alennus rahoitettiin porrastamalla työnantajan kansaneläkemaksu.

Vuodelta 1995 yksityisen työnantajan kansaneläkemaksua peritään porrastetusti 2,40,

4,00 tai 4,90 % ennakonpidätyksen alaisen palkan määrästä. Julkisen tahon työnantajalta eli valtiolta ja sen laitokselta, Ahvenanmaan maakunnalta, kunnalta ja kuntayhtymältä, kunnalliselta liikelaitokselta, seurakunnalta ja muilta niihin rinnastettavilta yhtymiltä peritään maksua 3,95 % palkoista. Julkiseen tahon työnantajiin ei kuitenkaan lueta valtion liikelaitoksista annetun lain (627/87) mukaisia liikelaitoksia. Niitä on niiden taloudellisten toimintaperiaatteiden vuoksi vuodesta 1989 pidetty kilpailuasemaltaan yksityisen yritystoiminnan piiriin kuuluvina kansaneläkemaksun suuruutta määrättäessä.

1.2. Työnantajan sairausvakuutusmaksu

Työnantajan sosiaaliturvamaksusta annetun lain (366/63) 1 §:n 1 momentin mukaan työnantaja on velvollinen suorittamaan kansaneläkelaitokselle työnantajan sairausvakuutusmaksua 1,50 % maksamiensa ennakoperinnän alaisen palkkojen määrästä.

Myös sairausvakuutusmaksua on peritty yksivuotisilla laeilla poikkeavasti siitä, mitä työnantajan sosiaaliturvamaksusta annetussa laissa säädetään. Samoin tämä maksu on ollut edellä kansaneläkemaksun suuruuden yhteydessä selostetuista syistä eri suuruinen julkisen tahon työnantajalle ja yksityiselle työnantajalle. Julkisen tahon työnantajista valtiolla, sen laitoksella, Ahvenanmaan maakunnalla, kunnalla ja kuntainliitolla sekä kunnallisella liikelaitoksella sairausvakuutusmaksu on vuodesta 1989 ollut alempi kuin kirkon vastaava maksu. Vuonna 1994 toteutettu perhetuen uudistus lisäsi kirkon verotuloja. Osa verotulojen kasvusta pyrittiin ohjaamaan valtiolle korottamalla kirkkoyönantajalta perittävää sairausvakuutusmaksua.

Vuonna 1995 yksityisen sektorin työnantajilta peritään sairausvakuutusmaksua 1,60 % ennakonpidätyksen alaisen palkan määrästä (1401/94). Valtion ja sen laitoksen, Ahvenanmaan maakunnan, kunnan ja kuntayhtymän sekä kunnallisen liikelaitoksen sairausvakuutusmaksu on 2,85 % sekä kirkon ja seurakunnan 7,85 %. Sairausvakuutusmaksun suuruutta määrättäessä sellaista valtion liikelaitosta, johon sovelletaan valtion liikelaitoksista annettua lakia, on vuodesta 1989 pidetty yksityisen sektorin piiriin kuuluvana työnantajana.

1.3. Työnantajan lapsilisämaksu

Työnantajan sosiaaliturvamaksusta annetun lain 1 §:n 1 momentin mukaan työnantaja on velvollinen suorittamaan valtiolle lapsilisämaksua 2,25 % ennakoperinnän alaisten palkkojen määrästä. Työnantajan lapsilisämaksuun on yksivuotisilla laeilla kohdistettu useita maksualennuksia tai maksu on jätetty kokonaan perimättä. Vuonna 1995 lapsilisämaksua ei peritä lainkaan (1402/94).

1.4. Työnantajan kansaneläke-, sairausvakuutus- ja lapsilisämaksu vuonna 1996

Taustaa työnantajan sosiaaliturvamaksulle

Kysymys sosiaaliturvamaksujen kohtaanosta ja rahoituksesta on ollut usean vuoden ajan vireillä. Myös eduskunta on useaan otteeseen edellyttänyt, että työnantajan sosiaaliturvamaksua koskevaa lainsäädäntöä kehitetään siten, että työvoimavaltaiten yritysten asemaa parannetaan. Viimeksi eduskunta edellytti tätä hallitukselta vastauksessaan hallituksen esitykseen laeiksi työttömyysvakuutusmaksusta vuonna 1995, vuodelta 1995 perittävästä palkansaajan työttömyysvakuutusmaksusta ja työttömyyskassalain 25 ja 30 §:n väliaikaisesta muuttamisesta (HE 268/1994 vp), jolloin eduskunta sosiaaliturvamaksujen osalta totesi: "Sosiaaliturvajärjestelmän rahoituksen kokonaisuudessa on pyrittävä työllisyyden kannalta myönteisiin vaikutuksiin sekä viennin ja tuonnin aseman huomioon ottamiseen. On myös selvitettävä uusien rahoitusmahdollisuuksien käyttökelpoisuus. Maksujen porrastus on selvitettävä ottaen huomioon mainitut näkökohdat."

Asiaa on selvittänyt viimeksi sosiaali- ja terveysministeriön asettama selvitysmies (Työnantajan sosiaaliturvamaksujen kehittäminen. Selvitysmiesraportti. STM 1993:28). Selvitysmies ehdotti sosiaalivakuutuksen rahoitusta uudistettavaksi siten, että työnantajan palkkasidonnaisissa maksuissa luovutaisiin kokonaan muiden kuin ansiosidonnaisten etuuskien rahoittamisesta. Tällöin luovutaisiin kokonaan työnantajan palkkaperusteisesta kansaneläkemaksusta ja siitä osasta työnantajan sairausvakuutusmaksua, joka liittyy pelkästään vähimmäispäivärahoihin ja sairaanhoitokorvauksiin. Selvitysmies

arvioi uudistuksen rahoitustarpeeksi yhteensä noin 5 500 miljoonaa markkaa.

Tasavallan Presidentin työllisyystyöryhmä (Työttömyys 200 000:een, 1994) kannatti selvitysmiehen ehdotusta. Työryhmän mukaan palkkaperusteisten maksujen käytöstä muiden kuin ansiosidonnaisten etuuskien kustannusten kattamisessa tulisi luopua asteittain vuosikymmenen loppuun mennessä. Työnantajan kansaneläke- ja sairausvakuutusmaksu korvattaisiin tältä osin energia- ja ympäristöveroilla.

Hallitusohjelman mukaan yritysten työn tekemiseen liittymättömät sosiaaliturvamaksut poistetaan asteittain. Hallitusohjelman perusteella tehdään parhaillaan kokonaisarviointia sosiaalisten tulonsiirtojen, maksujen ja verotuksen yhteensovittamisesta. Selvitettävänä on myös välillisten työvoimakustannusten vaikutus työllisyyteen. Työnantajan sosiaaliturvamaksun perusteiden uudistaminen on olennainen osa sosiaaliturvan rahoitusta ja tulee siten ratkaista kokonais selvitysten yhteydessä. Sen vuoksi työnantajan sosiaaliturvamaksua ehdotetaan muutettavaksi yksivuotisilla laeilla.

Työnantajan kansaneläkemaksu vuonna 1996

Työnantajan kansaneläkemaksu ehdotetaan pysytettäväksi ennallaan vuonna 1996. Yksityisen sektorin työnantajan kansaneläkemaksu olisi liiketoiminnan pääomavaltaisuudesta riippuen 2,40, 4,00 tai 4,90 % ennakonpidätyksen alaisen palkan määrästä. Valtion liikelaitoksista annetun lain mukaisilta liikelaitoksilta perittäisiin kansaneläkemaksua 2,40 % ennakonpidätyksen alaisen palkan määrästä.

Valtion ja sen muun laitoksen kuin valtion liikelaitoksista annetussa laissa tarkoitetun liikelaitoksen, Ahvenanmaan maakunnan, kunnan ja kuntayhtymän, kunnallisen liikelaitoksen, evankelis-luterilaisen kirkon, sen seurakunnan ja seurakuntainliiton sekä ortodoksisen kirkkokunnan ja sen seurakunnan kansaneläkemaksu olisi kaikilla sama, eli maksu olisi edelleen 3,95 % palkoista.

Vuonna 1996 perittävistä maksuista säädettäisiin muuttamalla väliaikaisesti kansaneläkelain 3 §:n 2 momenttia. Pykälään lisättäisiin myös valtuutus säätää asetuksella siitä, mitä kunnallisella liikelaitoksella tarkoitetaan.

Työnantajan sairausvakuutusmaksu vuonna 1996

Vuodelta 1996 perittävä työnantajan sairausvakuutusmaksu ehdotetaan pysyttäväksi ennallaan. Yksityisen sektorin työnantajalta sekä sellaiselta valtion liikelaitokselta, johon sovelletaan valtion liikelaitoksista annettua lakia, ehdotetaan perittäväksi sairausvakuutusmaksua 1,60 % ennakonpidätyksen alaisen palkan määrästä.

Valtion ja sen muun laitoksen kuin valtion liikelaitoksista annetussa laissa tarkoitetun liikelaitoksen, Ahvenanmaan maakunnan, kunnan ja kuntayhtymän sekä kunnallisen liikelaitoksen sairausvakuutusmaksu olisi 2,85 %. Kirkolta ja seurakunnilta sairausvakuutusmaksua perittäisiin 7,85 % ennakonpidätyksen alaisen palkan määrästä.

Perittävä maksu vahvistettaisiin vuodelta 1996 suoritettavaa sairausvakuutusmaksua koskevalla lailla.

Työnantajan lapsilisämaksu vuonna 1996

Yrityksiin kohdistuvien välillisten työvoimakustannusten keventämiseksi ehdotetaan, ettei työnantajilta edelleenkään perittäisi työnantajan lapsilisämaksua vuodelta 1996. Tästä säädettäisiin erillisellä lailla.

1.5. Vakuutetun kansaneläke- ja sairausvakuutusmaksu

Kansaneläkevakuutusmaksu

Kansaneläkelain 4 §:n 1 momentin mukaan vakuutetun on suoritettava vakuutusmaksu, joka määrätään hänelle kunnallisverotuksen yhteydessä edelliseltä vuodelta, verovuodelta, vahvistettujen veroäyriä yhteismäärän perusteella. Vakuutusmaksua ei kuitenkaan kansaneläkelain 6 §:n 1 momentin mukaan määrätä vakuutetulle, joka tulovuoden päättyessä ei vielä ollut täyttänyt 16 vuotta taikka joka tulovuoden alkaessa oli täyttänyt 63 vuotta, joka tulovuoden tai sen osan aikana on saanut kansaneläkelain mukaista työkyvyttömyyseläkettä tai työttömyyseläkettä taikka joka tulovuoden aikana on kuollut. Kansaneläkelain 5 §:n 1 momentin mukaan vakuutusmaksu on kaksi penniä kunnallisverotuksessa määrättyä veroäyriä.

Kansaneläkevakuutusmaksua on useina vuosina yksivuotisilla laeilla peritty vakuutetuilta edellä mainittua määrää suurempana

tai pienempänä. Kansaneläkevakuutusmaksua on vuodesta 1992 peritty myös 63 vuotta täyttäneiltä sekä työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeellä olevilta. Eläketulojen perusteella on peritty korotettua kansaneläkevakuutusmaksua vuodesta 1993.

Vuodelta 1995 vakuutetun kansaneläkevakuutusmaksua peritään 0,55 penniä veroäyriä. Eläketuloa saavalta henkilöltä peritään tämän lisäksi kansaneläkevakuutusmaksua yksi penni kunnallisverotuksessa vahvistettavalta veroäyriä (1403/94).

Sairausvakuutusmaksu

Sairausvakuutuslain 33 §:n 1 momentin (742/70) mukaan vakuutetun sairausvakuutusmaksu on 1,25 penniä veroäyriä. Myös vakuutetun sairausvakuutusmaksua on peritty useina vuosina yksivuotisilla laeilla joko suurempana tai pienempänä kuin 1,25 penniä veroäyriä. Vuodesta 1991 vakuutetulta on peritty sairausvakuutusmaksua korotettuna 80 000 äyriä ylittävien tulojen osalta. Eläketulojen perusteella on peritty korotettua sairausvakuutusmaksua vuodesta 1993.

Vuodelta 1995 vakuutetun sairausvakuutusmaksua peritään 1,90 penniä veroäyriä. Maksu on kuitenkin 3,80 penniä veroäyriä siltä osin kuin veroäyriä määrä ylittää 80 000 äyriä. Eläketuloa saavalta henkilöltä peritään tämän lisäksi sairausvakuutusmaksua kolme penniä kunnallisverotuksessa vahvistettavalta veroäyriä.

Vakuutetulta vuonna 1996 perittävät maksut

Ansiotulon verotuksen keventämiseksi ehdotetaan, että vakuutetun kansaneläkevakuutusmaksun perimisestä luovutaan vuonna 1996. Kansaneläkevakuutusmaksu samoin kuin eläketulon perusteella peritty kansaneläkevakuutusmaksun korotus poistuisi myös eläkkeensaajilta. Vakuutetun kansaneläkevakuutusmaksun perimättä jättämisestä säädettäisiin yksivuotisella lailla.

Vakuutetun sairausvakuutusmaksua ehdotetaan perittäväksi edelleen 1,90 penniä veroäyriä. Yli 80 000 äyriä menevältä osalta sairausvakuutusmaksua perittäisiin kuitenkin 3,35 penniä veroäyriä. Korotettu maksu alenisi näin ollen 3,80 pennistä 3,35 penniin veroäyriä. Hallitusohjelman mukaan sairausvakuutusmaksun korotuksen lieventämistä on tarkoitus jatkaa myös tulevina vuosina.

Sairausvakuutusmaksu määriteltäisiin kun-

nalliserotuksessa vuodelta 1996 vahvistettavien veroäyrien perusteella ottaen huomioon, mitä tuloverolaissa (1535/92) säädetään. Myös vuonna 1996 suoritettavasta sairausvakuutusmaksusta ehdotetaan säädettäväksi yksivuotisella lailla.

Eläketuloa saavan henkilön korotettu sairausvakuutusmaksu

Palkansaajilta on tarkoitus periä vuonna 1996 työeläkemaksua 4,3 % ja työttömyysvakuutusmaksua 1,87 % ennakonpidätyksen alaisesta palkasta. Vastaavia maksuja ei peritä eläketulosta. Tämän vuoksi ehdotetaan, että eläketuloa saavilta henkilöiltä perittäisiin edelleen sairausvakuutusmaksua kolmella pennillä veroäyriä korotettuna palkansajien sairausvakuutusmaksuun verrattuna. Korotus perittäisiin vuodelta 1996 toimitettavassa kunnalliserotuksessa vahvistettavien veroäyrien perusteella. Vakuutusmaksun korotus olisi kuitenkin enintään 3 % veronalaisesta eläketulosta.

Eläketuloa saavan henkilön sairausvakuutusmaksu olisi siten 4,90 penniä kunnalliserotuksessa vahvistetulta veroäyriä. Sairausvakuutusmaksu olisi kuitenkin 80 000 äyrin ylittävältä osalta 6,35 penniä äyriä.

Eläketuloa olisivat veronalaiset vanhuus-, työkyvyttömyys- ja työttömyyseläke, perhe-eläke ja sukupolvenvaihdoeseläke sekä muut luopumiskorvaukset. Eläketuloa olisi myös uusi maatalousyrittäjien luopumistuki.

Eläketuloa saavalta henkilöltä perittävästä sairausvakuutusmaksun korotuksesta, maksun täytäntöönpanosta ja muista menettelysäännöksistä olisi voimassa ennakkoperintälain (418/59) säännösten lisäksi myös, mitä sairausvakuutuslaissa säädetään sairausvakuutusmaksusta. Eläketuloa saavalta henkilöltä perittävästä sairausvakuutusmaksun korotuksesta ehdotetaan säädettäväksi vuodelta 1996 suoritettava sairausvakuutusmaksua koskevalla lailla.

1.6. Kansaneläkerahaston ja sairausvakuutusrahaston välinen varojen siirto, takuusooritus ja maksuvalmius

Kansaneläkelain 59 §:n 2 momentin mukaan kansaneläkerahaston varojen on oltava kalenterivuoden päättyessä vähintään 1/10 kansaneläkevakuutuksen vuotuisista koko-

naiskustannuksista. Jos kansaneläkerahaston tuotot, joihin luetaan myös eläkkeiden lisäosien kattamiseksi maksetut suoritukset, eivät tähän riitä, suoritetaan puuttuva osa valtion varoista. Kansaneläkerahaston varojen vähimmäismäärää on vuodesta 1986 alennettu yksivuotisilla laeilla.

Sairausvakuutuslain 59 §:n 1 momentin mukaan sairausvakuutuksen kustannukset suoritetaan sairausvakuutusrahastosta. Jos kalenterivuoden aikana käytettävissä olevat rahaston varat eivät riitä sairausvakuutuksen menoihin, suoritetaan puuttuva osa valtion varoista. Valtion on lisäksi suoritettava rahastoon sellainen määrä, että rahaston pääoma kalenterivuoden päättyessä on 1/10 sairausvakuutuksen vuotuisista kokonaiskustannuksista. Myös sairausvakuutusrahaston varojen vähimmäismäärää on vuosittain alennettu yksivuotisilla laeilla.

Sairausvakuutuslain 59 §:n 5 momentin mukaan valtion tulee suorittaa sairausvakuutusrahastoon valtion osuuden lisäksi sellainen määrä varoja, että rahaston maksuvalmius on kunakin ajankohtana riittävästi turvattu.

Vuonna 1995 tehtiin väliaikaisesti mahdolliseksi kansaneläke- ja sairausvakuutusrahaston väliset siirrot. Maksuvalmiuden sallimissa rajoissa rahaston varoja voidaan tarvittaessa käyttää toisen rahaston menojen suorittamiseen. Muutoin rahastot säilyvät itsenäisinä. Kansaneläke- ja sairausvakuutusrahaston vähimmäismäärä vuoden 1995 lopulla on kahdeksan prosenttia kansaneläkevakuutuksen ja vastaavasti sairausvakuutuksen vuotuisista kokonaiskustannuksista.

Kansaneläke- ja sairausvakuutusrahaston vähimmäismääräksi vuoden 1996 lopulla ehdotetaan edelleen kahdeksaa prosenttia. Valtio vastaisi takuusoorituksella siitä, että varojen vähimmäismäärää saavutetaan rahastoissa. Lisäksi valtio vastaisi rahastojen yhteisestä maksuvalmiudesta.

Jotta valtion takuusoorituksen määrä jäisi mahdollisimman pieneksi, ehdotetaan, että edelleen vuonna 1996 olisi mahdollista siirtää varoja kansaneläke- ja sairausvakuutusrahaston välillä. Varojen siirto rahastosta toiseen olisi mahdollista vain edellä esitetyn vähimmäismääräm ylittävältä osalta. Rahastot säilyisivät edelleen itsenäisinä. Kansaneläkerahaston pääomasta ei vähennettäisi joulukuussa tuloksi kirjattavia vakuutusmaksuottoja. Tehdyt rahastosiirrot vahvistettaisiin kansaneläkelaitoksen tilinpäätöksessä.

Tilinpäätöserittelyssä ilmoitettaisiin rahastojen tiedot myös yhdistettynä.

Ehdotetut muutokset toteutettaisiin muuttamalla väliaikaisesti kansaneläkelain 59 §:n 2 ja 3 momenttia sekä sairausvakuutuslain 59 §:n 1 ja 5 momenttia.

1.7. Valtionosuus sairauspäivärahojen ja vanhempainrahojen rahoitukseen

Sairausvakuutuslain 59 §:n 2 momentin mukaan valtio suorittaa kansaneläkelaitokselle sairausvakuutusrahastoon 13 % päivärahoista, äitiys-, isyys- ja vanhempainrahoista sekä erityishoitorahoista. Loppuosa päivärahamenoista rahoitetaan sairausvakuutusmaksuilla. Vuonna 1995 valtion 13 %:n maksuosuus on väliaikaislailla poistettu (1404/94).

Valtion velka huomioon ottaen ehdotetaan valtiontalouden tasapainottamiseksi, että valtion 13 %:n maksuosuus sairausvakuutuksen päivärahoista, äitiys-, isyys- ja vanhempainrahoista sekä erityishoitorahoista poistettaisiin myös vuonna 1996. Sairausvakuutuslain 59 §:n 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi yksivuotisella lailla.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Vakuutetun kansaneläkevakuutusmaksun poistaminen vähentäisi kansaneläkevakuutusmaksuja vuositasolla 1 700 miljoonaa markkaa, minkä lisäksi eläketuloa saavan henkilön korotetun kansaneläkevakuutusmaksun poistaminen vähentäisi kansaneläkevakuutusmaksuja 450 miljoonalla markalla.

Yli 80 000 äyrin tulojen osalta perittävän sairausvakuutusmaksun korotuksen alentaminen 0,45 pennillä vähentäisi sairausvakuutusmaksuja vuositasolla 350 miljoonalla markalla. Jäljelle jäävä 1,45 pennin korotus tuottaisi vuositasolla noin 1 150 miljoonaa markkaa.

Kolmella pennillä korotettu sairausvakuutusmaksu, jota perittäisiin edelleen eläketuloa saavilta henkilöiltä, tuottaisi vuositasolla noin 1 350 miljoonaa markkaa.

Yksityisen työnantajan kansaneläkemaksua perittäisiin edelleen porrastettuna. Porrastus olisi saman suurinen kuin vuonna 1995, ja sen tuotoksi arvioidaan 1 200 miljoonaa markkaa.

Sairausvakuutuksesta valtiolle aiheutuvat

menot vähenisivät 800 miljoonalla markalla, kun luovuttaisiin valtion maksuosuudesta sairauspäivärahojen, äitiys-, isyys- ja vanhempainrahojen sekä erityishoitorahojen kustannuksiin myös vuonna 1996.

Kansaneläke- ja sairausvakuutusrahaston vähimmäismäärä olisi edelleen 8 % kansaneläkevakuutuksen ja vastaavasti sairausvakuutuksen vuotuisista kokonaiskustannuksista. Vähimmäismäärän ylittävältä osalta sallittaisiin edelleen rahastojen välinen varojen siirto. Säästö valtiolle olisi arviolta 1 700 miljoonaa markkaa.

Vakuutusmaksujen muutosten osalta edellä esitetyistä vuositason vaikutuksista ehtisi vuoden 1996 aikana toteutua vain 11 kuukauden osuus. Näin ollen taloudelliset vaikutukset vuonna 1996 olisivat vakuutusmaksujen muutosten osalta noin 92 % edellä ilmoitetuista vuositason vaikutuksista.

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksen laiksi kansaneläkelaitoksen rahoituksen väliaikaisesta muuttamisesta vuonna 1996 (HE 67/1995 vp), jonka mukaan osa arvonnäköveron tuotosta, 2 400 miljoonaa markkaa, tilitettäisiin kansaneläkelaitokselle sen rahoituksen turvaamiseksi.

Hallitus tulee antamaan eduskunnalle esityksen laiksi eräistä kuntien valtionosuuksien järjestelyistä vuonna 1996 ja eräistä muutoksista valtionosuuslainsäädäntöön. Valtionosuus uudistuksen yhteydessä luovuttaisiin kunnilta perittävistä kansaneläkkeen lisäosakustannuksista. Tämän vuoksi kuntien valtionosuuksia tultaisiin pienentämään 4 220 miljoonalla markalla. Uudistuksen jälkeen kansaneläkelaitoksen osuus lisäosista tulisi olemaan 55 % ja valtion osuus loput 45 %.

Lisäksi hallitus on antanut eduskunnalle esityksen laiksi tapaturma- ja liikennevakuutuslaitoksilta vuodelta 1996 perittävästä maksusta (HE 93/1995 vp), jolla toteutettaisiin niin sanottu täyskorvausperiaate tapaturma- ja liikennevakuutuksessa. Maksun tuotto 307 miljoonaa markkaa ohjataan kansaneläkerahastoon.

Edellä mainitut ehdotukset johtaisivat siihen, että valtion ei tarvitsisi vuonna 1996 maksaa takuusuoritusta kansaneläkelaitokselle.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä sosiaali- ja terveystieteiden ministeriössä. Esitystä valmistel-

taessa on kuultu valtiovarainministeriötä, kansaneläkelaitosta ja verohallitusta.

4. Voimaantulo

Esitys liittyy valtion vuoden 1996 talous-

arvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Lait ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 1996.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

kansaneläkelain 3 ja 59 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan väliaikaisesti 8 päivänä kesäkuuta 1956 annetun kansaneläkelain (347/56) 3 §:n 2 momentti sekä 59 §:n 2 ja 3 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 3 §:n 2 momentti ja 59 §:n 2 momentti 30 päivänä huhtikuuta 1982 annetussa laissa (307/82) sekä 59 §:n 3 momentti 20 päivänä joulukuuta 1991 annetussa laissa (1595/91), seuraavasti:

3 §

Yksityinen työnantaja ja valtion liikelaitoksista annetussa laissa (627/87) tarkoitettu valtion liikelaitos suorittaa, niin kuin siitä erikseen säädetään, työnantajan kansaneläkemaksua 2,40 prosenttia 1 päivän tammikuuta ja 31 päivän joulukuuta 1996 välisenä aikana maksamiensa ennakonpidätyksen alaisen palkkojen määrästä. Kuitenkin jos työnantajan, joka harjoittaa liiketoimintaa ja on velvollinen suorittamaan valtiolle tuloveroa tai on tuloverolain (1535/92) 4 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu liiketoimintaa harjoittava elinkeino-yhtymä, vuodelta 1994 toimitettua verotusta varten antamassa veroilmoituksessa ilmoitettujen kuluvan käyttöomaisuuden hankintamenoista tekemien säännönmukaisten poistojen määrä on yli 300 000 markkaa ja samalla vähintään 10 ja enintään 30 prosenttia sanottuna aikana maksetuista palkoista, kansaneläkemaksun suuruus on 4,00 prosenttia vuonna 1996 maksettavista ennakonpidätyksen alaisista palkoista. Jos mainittujen poistojen määrä on yli 300 000 markkaa ja samalla yli 30 prosenttia sanottuna aikana maksetuista palkoista, kansaneläkemaksun suuruus on 4,90 prosenttia. Jos työnantajan tilikausi ei ole päättynyt vuonna 1994, käytetään vuoden

1993 verotusta varten annetun veroilmoituksen tietoja. Valtiolta ja sen muulta laitokselta kuin valtion liikelaitoksista annetussa laissa tarkoitettua liikelaitokselta, Ahvenanmaan maakunnalta, kunnalliselta liikelaitokselta, kunnalta ja kuntayhtymältä, evankelis-luterilaiselta kirkolta, sen seurakunnalta ja seurakuntainliitolta sekä ortodoksiselta kirkkokunnalta ja sen seurakunnalta maksua peritään 3,95 prosenttia työntekijälle suoritetun ennakonpidätyksen alaisen palkan määrästä. Siitä, mitä kunnallisella liikelaitoksella tarkoitetaan, säädetään tarkemmin asetuksella.

59 §

Kansaneläkevakuutuksen menot suoritetaan kansaneläkerahastosta. Rahaston varoja käytetään tarvittaessa rahaston maksuvalmiuden sallimissa rajoissa myös sairausvakuutuksen menojen suorittamiseen. Kansaneläkerahaston varojen on oltava kalenterivuoden päättyessä vähintään kahdeksan prosenttia kansaneläkevakuutuksen vuotuisista kokonaiskustannuksista (*vähimmäismäärä*). Vähimmäismäärän saavuttamiseksi siirretään tarvittaessa sairausvakuutusrahastosta sairausvakuutuslain 59 §:ssä säädetyn vähimmäismäärän ylittävistä osasta varoja kansaneläkerahastoon. Jos kansaneläkerahaston tuo-

tot, joihin luetaan myös siirto sairausvakuutusrahastosta sekä tämän lain 62 §:n mukaiset suoritukset, eivät riitä rahaston vähimmäismäärän saavuttamiseen, suoritetaan puuttuva osa valtion varoista (*takuusuoritus*). Lisäksi valtion tulee suorittaa kansaneläkelaitokselle sellainen määrä varoja, että kansaneläkerahaston ja sairausvakuutusrahaston yhteinen maksuvalmius on kunakin ajankohdana riittävästi turvattu.

Valtion osuutta määrätessä kansaneläke-

rahaston pääomasta ei vähennetä joulukuussa tuloksi kirjattavaa vakuutusmaksutuottoa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1996.

Tämän lain 3 §:n 2 momenttia sovelletaan vuonna 1996 maksetuista palkoista suoritettavaan työnantajan kansaneläkemaksuun. Lain 59 §:n 2 ja 3 momentti ovat voimassa 31 päivään joulukuuta 1996.

2.

L a k i

vuodelta 1996 suoritettavasta sairausvakuutusmaksusta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Poiketen siitä, mitä sairausvakuutuslain (364/63) 33 §:n 1 momentissa, sellaisena kuin se on 4 päivänä joulukuuta 1970 annetussa laissa (742/70), säädetään vakuutetun sairausvakuutusmaksusta, maksu on 1,90 penniä vakuutetulle vuodelta 1996 toimitettavassa kunnallisverotuksessa vahvistetulta veroäyriältä. Vakuutusmaksu on kuitenkin 3,35 penniä vakuutetulle kunnallisverotuksessa vahvistetulta veroäyriältä siltä osin kuin veroäyrien määrä ylittää 80 000 äyriä. Vakuutusmaksua määrätessä otetaan huomioon, mitä tuloverolaissa (1535/92) säädetään.

2 §

Jos henkilö saa vuoden 1996 aikana eläketuloa, häneltä peritään sen lisäksi, mitä 1 §:ssä säädetään, sairausvakuutusmaksua 3,00 penniä henkilölle vuodelta 1996 toimitettavassa kunnallisverotuksessa vahvistetulta veroäyriältä. Tämä sairausvakuutusmaksun korotus on kuitenkin enintään kolme prosenttia veronalaisesta eläketulosta. Korotuksen ennakkoperinnästä on voimassa, mitä ennakkoperintälaissa (418/59) säädetään kansaneläkevakuutusmaksusta.

3 §

Poiketen siitä, mitä työnantajan sosiaaliturvamaksusta annetun lain (366/63) 1 §:n 1 momentissa, sellaisena kuin se on 11 päivänä elokuuta 1978 annetussa laissa (613/78), säädetään työnantajan sairausvakuutusmaksusta, peritään yksityiseltä työnantajalta ja sellaiselta valtion liikelaitokselta, johon sovelletaan valtion liikelaitoksista annettua lakia (627/87), työnantajan sairausvakuutusmaksua 1,60 prosenttia työntekijälle 1 päivän tammikuuta ja 31 päivän joulukuuta 1996 välisenä aikana suoritettuna ennakonpidätyksen alaisen palkan määrästä. Kuitenkin valtiolta ja sen muulta laitokselta kuin valtion liikelaitoksista annetussa laissa tarkoitettua liikelaitokselta, Ahvenanmaan maakunnalta, kunnalta ja kuntayhtymältä sekä kunnalliselta liikelaitokselta työnantajan sairausvakuutusmaksua peritään 2,85 prosenttia ja evankelis-luterilaiselta kirkolta, sen seurakunnalta ja seurakuntaliitolta sekä ortodoksiselta kirkkokunnalta ja sen seurakunnalta sairausvakuutusmaksua peritään 7,85 prosenttia työntekijälle 1 päivän tammikuuta ja 31 päivän joulukuuta 1996 välisenä aikana suoritettuna ennakonpidätyksen alaisen palkan määrästä.

4 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1996.

Tämän lain 1 ja 2 §:ää sovelletaan vuodelta 1996 toimitettavassa verotuksessa.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

3.

Laki**työnantajan lapsilisämaksun ja vakuutetun kansaneläkevakuutusmaksun perimättä jättämisestä vuodelta 1996**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Poiketen siitä, mitä työnantajan sosiaaliturvamaksusta annetun lain (366/63) 1 §:n 1 momentissa, sellaisena kuin se on 11 päivänä elokuuta 1978 annetussa laissa (613/78), säädetään työnantajan lapsilisämaksusta, maksua ei peritä 1 päivän tammikuuta ja 31 päivän joulukuuta 1996 välisenä aikana maksettujen palkkojen määrästä.

2 §

Poiketen siitä, mitä kansaneläkelain (347/56) 5 §:n 1 momentissa, sellaisena kuin se on 29 päivänä joulukuuta 1972 annetussa laissa (956/72), säädetään vakuutetun vakuutusmaksusta, maksua ei peritä verovuodelta 1996.

3 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1996.

4.

Laki**sairausvakuutuslain 59 §:n väliaikaisesta muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan väliaikaisesti 4 päivänä heinäkuuta 1963 annetun sairausvakuutuslain (364/63) 59 §:n 1, 2 ja 5 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 59 §:n 1 momentti 22 päivänä joulukuuta 1967 annetussa laissa (591/67), 59 §:n 2 momentti 22 päivänä joulukuuta 1989 annetussa laissa (1255/89) ja 59 §:n 5 momentti 26 päivänä kesäkuuta 1981 annetussa laissa (471/81), seuraavasti:

59 §

Sairausvakuutuksen menot suoritetaan sairausvakuutusrahastosta. Rahaston varoja käytetään tarvittaessa rahaston maksuvalmiuden sallimissa rajoissa myös kansaneläkevakuutuksen menojen suorittamiseen. Sairausvakuutusrahaston varojen on oltava kalenterivuoden päättyessä vähintään kahdeksan prosenttia sairausvakuutuksen vuotuisista kokonaiskustannuksista (*vähimmäismäärä*).

Vähimmäismäärän saavuttamiseksi siirretään tarvittaessa kansaneläkerahastosta kansaneläkelain 59 §:ssä säädetyn vähimmäismäärän ylittävästä osasta varoja sairausvakuutusrahastoon. Jos sairausvakuutusrahaston tuotot, joihin luetaan myös siirto kansaneläkerahastosta, eivät riitä rahaston vähimmäismäärän saavuttamiseen, suoritetaan puuttuva osa valtion varoista (*takuusuoritus*). Valtion on suoritettava kuukausittain ennakkona määrä,

joka vastaa 1/12 valtion sinä vuonna suoritettavaksi arvioidusta määrästä. Valtion osuuden suorittamisesta säädetään tarkemmin asetuksella.

Valtio ei suorita korvausta päivärahoista, äitiys-, isyys- ja vanhempainrahoista eikä erityishoitorahoista aiheutuvista kustannuksista.

Sen lisäksi, mitä edellä säädetään valtion osuudesta sairausvakuutuksen kustannuksiin,

valtion tulee suorittaa kansaneläkelaitokselle sellainen määrä varoja, että sairausvakuutusrahaston ja kansaneläkerahaston yhteinen maksuvalmius on kunakin ajankohtana riittävästi turvattu. Tämä määrä on otettava huomioon sairausvakuutusrahaston tilinpäätöksessä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1996 ja on voimassa 31 päivään joulukuuta 1996.

Helsingissä 22 päivänä syyskuuta 1995

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Sosiaali- ja terveysministeri *Sinikka Mönkäre*

1.

L a k i

kansaneläkelain 3 ja 59 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan väliaikaisesti 8 päivänä kesäkuuta 1956 annetun kansaneläkelain (347/56) 3 §:n 2 momentti sekä 59 §:n 2 ja 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 3 §:n 2 momentti ja 59 §:n 2 momentti 30 päivänä huhtikuuta 1982 annetussa laissa (307/82) sekä 59 §:n 3 momentti 20 päivänä joulukuuta 1991 annetussa laissa (1595/91), seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 §

Työnantaja suorittaa, niin kuin siitä erikseen säädetään, työnantajan kansaneläkemaksuna 4,25 prosenttia ennakoperinnän alaisen palkan määrästä. Jos liiketoimintaa harjoittavan valtionverotuksessa verovelvollisen työnantajan viimeksi toimitettua verotusta varten antamassa veroilmoituksessa ilmoittamien, kuluvan käyttöomaisuuden hankintamenoista tekemien säännönmukaisten poistojen määrä on ollut suurempi kuin 200 000 markkaa ja samalla vähintään 10 ja enintään 30 prosenttia hänen samana verovuotena maksamiensa palkkojen määrästä, maksun suuruus on viimeksi toimitettua verotusta seuraavana kalenterivuotena kuitenkin 4,75 prosenttia ennakoperinnän alaisen palkan määrästä. Jos tällaisen työnantajan edellä tarkoitettujen poistojen määrä on ollut suurempi kuin 200 000 markkaa ja samalla yli 30 prosenttia maksettujen palkkojen määrästä, on sanottu maksu 5,25 prosenttia ennakoperinnän alaisen palkan määrästä.

Yksityinen työnantaja ja valtion liikelaitoksista annetussa laissa (627/87) tarkoitettu valtion liikelaitos suorittaa, niin kuin siitä erikseen säädetään, työnantajan kansaneläkemaksua 2,40 prosenttia 1 päivän tammiukuuta ja 31 päivän joulukuuta 1996 välisenä aikana maksamiensa ennakonpidätyksen alaisten palkkojen määrästä. Kuitenkin jos työnantajan, joka harjoittaa liiketoimintaa ja on velvollinen suorittamaan valtiolle tuloveroa tai on tuloverolain (1535/92) 4 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu liiketoimintaa harjoittava elinkeinoyhtymä, vuodelta 1994 toimitettua verotusta varten antamassa veroilmoituksessa ilmoitettujen kuluvan käyttöomaisuuden hankintamenoista tekemien säännönmukaisten poistojen määrä on yli 300 000 markkaa ja samalla vähintään 10 ja enintään 30 prosenttia sanottuna aikana maksetuista palkoista, kansaneläkemaksun suuruus on 4,00 prosenttia vuonna 1996 maksettavista ennakonpidätyksen alaisista palkoista. Jos mainittujen poistojen määrä on yli 300 000 markkaa ja samalla yli 30 prosenttia sanottuna aikana maksetuista palkoista, kansaneläkemaksun suuruus on 4,90 prosenttia. Jos työnantajan tilikausi ei ole päättynyt vuonna 1994, käytetään vuoden 1993 verotusta varten annetun veroilmoituksen tietoja. Valtiolta ja sen muulta laitokselta kuin valtion liikelaitoksista annetussa laissa tarkoitettulta liikelaitokselta, Ahvenanmaan maakunnalta, kunnalliselta liikelaitokselta, kunnalta ja kuntayhtymältä, evankelis-luterilaiselta kirkolta, sen seurakunnalta ja

Voimassa oleva laki

Ehdotus

seurankuntainliitolta sekä ortodoksiselta kirkkokunnalta ja sen seurakunnalta maksua peritään 3,95 prosenttia työntekijälle suoritettun ennakonpidätyksen alaisen palkan määrästä. Siitä, mitä kunnallisella liikelaitoksella tarkoitetaan, säädetään tarkemmin asetuksella.

59 §

Kansaneläkerahaston varojen on oltava kalenterivuoden päättyessä vähintään 1/10 kansaneläkevakuutuksen vuotuisista kokonaiskustannuksista. Jos kansaneläkevakuutuksen tuotot, joihin luetaan myös tämän lain 62 §:n mukaiset suoritukset, eivät tähän riitä, suoritetaan puuttuva osa valtion varoista.

Kansaneläkevakuutuksen menot suoritetaan kansaneläkerahastosta. Rahaston varoja käytetään tarvittaessa rahaston maksuvalmiuden sallimissa rajoissa myös sairausvakuutuksen menojen suorittamiseen. Kansaneläkerahaston varojen on oltava kalenterivuoden päättyessä vähintään kahdeksan prosenttia kansaneläkevakuutuksen vuotuisista kokonaiskustannuksista (vähimmäismäärä). Vähimmäismäärän saavuttamiseksi siirretään tarvittaessa sairausvakuutusrahastosta sairausvakuutuslain 59 §:ssä säädetyn vähimmäismäärän ylittävästä osasta varoja kansaneläkerahastoon. Jos kansaneläkerahaston tuotot, joihin luetaan myös siirto sairausvakuutusrahastosta sekä tämän lain 62 §:n mukaiset suoritukset, eivät riitä rahaston vähimmäismäärän saavuttamiseen, suoritetaan puuttuva osa valtion varoista (takuuosuus). Lisäksi valtion tulee suorittaa kansaneläkelaitokselle sellainen määrä varoja, että kansaneläkerahaston ja sairausvakuutusrahaston yhteinen maksuvalmius on kunkin ajankohtana riittävästi turvattu.

Valtion osuutta määrättäessä kansaneläkerahaston pääomasta vähennetään joulukuussa tuloksi kirjattavat vakuutusmaksutuotot.

Valtion osuutta määrättäessä kansaneläkerahaston pääomasta ei vähennetä joulukuussa tuloksi kirjattavaa vakuutusmaksutuottoa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1996.

Tämän lain 3 §:n 2 momenttia sovelletaan vuonna 1996 maksetuista palkoista suoritettavaan työnantajan kansaneläkemaksuun. Lain 59 §:n 2 ja 3 momentti ovat voimassa 31 päivään joulukuuta 1996.

4.

L a k i

sairausvakuutuslain 59 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan väliaikaisesti 4 päivänä heinäkuuta 1963 annetun sairausvakuutuslain (364/63) 59 §:n 1, 2 ja 5 momentti,
 sellaisina kuin ne ovat, 59 §:n 1 momentti 22 päivänä joulukuuta 1967 annetussa laissa (591/67), 59 §:n 2 momentti 22 päivänä joulukuuta 1989 annetussa laissa (1255/89) ja 59 §:n 5 momentti 26 päivänä kesäkuuta 1981 annetussa laissa (471/81), seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

59 §

59 §

Sairausvakuutuksen kustannukset suoritetaan sairausvakuutusrahastosta. Jos kalenterivuoden aikana käytettävissä olevat rahaston varat eivät riitä sairauvakuutuksen menoihin, suoritetaan puuttuva osa valtion varoista. Valtion on lisäksi suoritettava rahastoon sellainen määrä, että rahaston pääoma kalenterivuoden päättyessä on yksi kymmenesosa sairausvakuutuksen vuotuisista kokonaiskustannuksista. Valtion on suoritettava kuukausittain ennakkona määrä, joka vastaa kahdettatoista osaa valtion sinä vuonna suoritettavaksi arvioidusta määrästä. Valtion osuuden suorittamisesta säädetään tarkemmin asetuksella.

Valtio suorittaa 13 prosenttia päivärahoista, äitiys-, isyys- ja vanhempainrahoista sekä erityishoitorahoista. *Valtion on suoritettava kuukausittain ennakkona määrä siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään.*

Sairausvakuutuksen *menot* suoritetaan sairausvakuutusrahastosta. *Rahaston varoja käytetään tarvittaessa rahaston maksuvalmiuden sallimissa rajoissa myös kansaneläkevakuutuksen menojen suorittamiseen. Sairausvakuutusrahaston varojen on oltava kalenterivuoden päättyessä vähintään kahdeksan prosenttia sairausvakuutuksen vuotuisista kokonaiskustannuksista (vähimmäismäärä). Vähimmäismäärän saavuttamiseksi siirretään tarvittaessa kansaneläkerahastosta kansaneläkelain 59 §:ssä säädetyn vähimmäismäärän ylittävästä osasta varoja sairausvakuutusrahastoon. Jos sairausvakuutusrahaston tuotot, joihin luetaan myös siirto kansaneläkerahastosta, eivät riitä rahaston vähimmäismäärän saavuttamiseen, suoritetaan puuttuva osa valtion varoista (takuuosuus).* Valtion on suoritettava kuukausittain ennakkona määrä, joka vastaa 1/12 valtion sinä vuonna suoritettavaksi arvioidusta määrästä. Valtion osuuden suorittamisesta säädetään tarkemmin asetuksella.

Valtio ei suorita korvausta päivärahoista, äitiys-, isyys- ja vanhempainrahoista eikä erityishoitorahoista aiheutuvista kustannuksista.

Sen estämättä, mitä edellä on säädetty valtion osuudesta sairausvakuutuksen kustannuksiin, valtion tulee suorittaa sairausvakuutusrahastoon valtion osuuden lisäksi sellainen määrä varoja, että rahaston maksuvalmius on kunakin ajankohtana riittävästi turvattu. Tämä määrä on otettava huomioon sairausvakuutusrahaston tilinpäätöksessä.

Sen lisäksi, mitä edellä säädetään valtion osuudesta sairausvakuutuksen kustannuksiin, valtion tulee suorittaa kansaneläkelaitokselle sellainen määrä varoja, että sairausvakuutusrahaston ja kansaneläkerahaston yhteinen maksuvalmius on kunakin ajankohtana riittävästi turvattu. Tämä määrä on otettavan huomioon sairausvakuutusrahaston tilinpäätöksessä.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

*Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 1996 ja on voimassa 31 päivään
joulukuuta 1996.*
